

Netherlands Quality Agency B.V.
Herbeoordeling Toegepaste Psychologie

Opleidingsbeoordeling na herstelperiode

Samenvatting en conclusies

In september 2016 heeft herbeoordeling van de bestaande hbo-bachelor opleiding Toegepaste Psychologie van HBO-Drechtsteden door een visitatiepanel van NQA plaatsgevonden. De hbo-bachelor opleiding heeft een voltijd- en een deeltijdvariant. Het panel beoordeelt de opleiding als voldoende.

Vooraf

Aanleiding voor de herbeoordeling is het besluit van de NVAO op 29 mei 2015 om de opleiding een hersteltermijn toe te kennen. Daarbij formuleerde de NVAO een aantal aandachtspunten. Een van de aandachtspunten betrof het aanbrengen van een helder onderscheid tussen de afstudeerrichtingen counselor-coach en trainer-coach en het verzwaren van het programma. Het panel constateert dat de opleiding Toegepaste Psychologie de vernieuwing en inhoudelijke verzwarening van het onderwijsprogramma onder handen heeft genomen onder meer door een nieuw curriculum te ontwerpen voor zowel de voltijd- als de deeltijdopleiding. Het nieuwe curriculum is met ingang van het studiejaar 2015-2016 gefaseerd geïmplementeerd. Daarbij heeft de opleiding de bestaande uitstroomvarianten counselor-coach en trainer-coach gewijzigd in de uitstroomvarianten arbeid en organisatie, onderwijs en ontwikkeling en zorg en welzijn. Daarmee speelt de opleiding zowel in op de wens om goed onderscheiden uitstroomvarianten te ontwikkelen als op de ontwikkelingen in het werkveld van toegepaste psychologen. Het panel is daar positief over.

Het visitatiepanel vond bij de eerste beoordeling in 2014 dat de opleiding meer aandacht moest besteden aan internationalisering. De opleiding heeft invulling gegeven aan deze aanbeveling door meer gebruik te maken van internationale artikelen en meer aandacht te besteden aan onderwijs in de Engelse taal. Er is een eerste aanzet ontwikkeld voor een internationaliseringsbeleid dat nog verder uitgewerkt en geïmplementeerd moet worden.

De opleiding heeft verder zichtbaar maatregelen getroffen om zowel op de korte termijn als op de lange termijn het afstudeerniveau van de zittende en toekomstige groep studenten te verbeteren. Het nieuwe programma biedt voor studenten, die vanaf het studiejaar 2015-2016 instromen, meer scholing in onderzoekvaardigheden. Voor studenten die het bestaande curriculum volgen, is het studieprogramma verzaamd met aanvullende onderzoekvaardigheden en onderzoeksopdrachten in het derde en vierde jaar. Ook is er meer aandacht voor de begeleiding van studenten die afstuderen.

Andere aandachtspunten betroffen de kwaliteit en omvang van het docententeam. Het docententeam is vernieuwd en versterkt met de komst van onder meer een gepromoveerde docent met onderzoekservaring. Het team telt meer vast aangestelde docenten dan in 2014. Het is de opleiding gedeeltelijk gelukt om invulling te geven aan de wens om twee GGZ-psychologen aan te stellen. De opleiding heeft vanaf het collegejaar 2016-2017 één GGZ-psycholoog in loondienst kunnen aanstellen en put daarnaast uit een pool van GGZ-psychologen die in het onderwijs ingezet kunnen worden.

Het panel constateert alles overziend dat de opleiding veel activiteiten heeft ondernomen om in korte termijn het niveau van de opleiding te verbeteren en heeft waardering voor de inspanningen van alle betrokkenen.

Standaard 7: Duur

De opleiding ontvangt voor standaard 7 het oordeel voldoende. De driejarige Sprint variant is in 2014 stopgezet, in navolging van een van de aandachtspunten van de NVAO. Het aantal contacturen is voor voltijd en deeltijdstudenten uitgebreid, zowel in het nieuwe curriculum als in het oude curriculum. Het panel stelt aan de hand van het huidige en toekomstige onderwijsprogramma vast dat de opleiding voldoet aan de wettelijke eisen die aan een hbo-bacheloropleiding worden gesteld voor wat betreft de duur en studiebelasting van het programma.

Standaard 8: Personeelsbeleid

De opleiding ontvangt voor standaard 8 het oordeel voldoende. De opleiding heeft sterk beleidsmatig gestuurd in de professionalisering van het docententeam. Docenten hebben een assessment ondergaan. Sommige docenten hebben vervolgens afscheid genomen van de opleiding. Andere docenten hebben een coachingstraject of extra scholing gevolgd in bijvoorbeeld didactische vaardigheden. Alle docenten hebben een scholing in 'onderzoek en afstuderen' en een BKE-scholing gevolgd. Professionalisering is een vast onderwerp in de gesprekscyclus met individuele docenten en dat geldt ook voor freelance docenten. De aansturing en inkadering van freelance docenten is voldoende aangetrokken in vergelijking met de beoordeling in 2014, stelt het panel vast.

Standaard 9: Kwaliteit van het personeel

De opleiding ontvangt voor standaard 9 het oordeel voldoende. Sinds de visitatie van 2014 is de omvang en de samenstelling van het team veranderd. In het licht van de flinke groei van de opleiding is het van belang om de docent-studentratio goed te bewaken. De kwaliteit van het docententeam is gegroeid met de komst van nieuwe docenten, die over psychologische expertise, kennis en ervaring van de beroepspraktijk en over onderzoekkennis beschikken. Het is de opleiding helaas niet gelukt om twee GZ-psychologen aan te trekken in vaste dienst. Het is de opleiding wel gelukt om een GZ-psycholoog in loondienst aan te stellen en een pool van vier GGZ-psychologen te ontwikkelen, die kunnen worden ingezet als docent of begeleider. Het panel heeft kennisgemaakt met een enthousiast en betrokken team, waarvan de kwaliteit is toegenomen. Studenten zijn tevreden over de kwaliteit van het huidige docententeam. Het panel vindt het noodzakelijk om onderzoekscripties beter te begeleiden (zie ook standaard 16) en constateert een behoefte om nog meer docenten te scholen in onderzoek om de groeiende groep afstuderende studenten bij hun afstudeeronderzoek adequaat te kunnen begeleiden. Ook acht het panel het wenselijk om de formatie uit te breiden met een gezondheidspsycholoog.

Standaard 16: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 16 het oordeel voldoende. Het panel stelt vast dat de kwaliteit van toetsing zich verder in positieve zin heeft ontwikkeld. In 2014 was de kwaliteit al voldoende bevonden. Het panel waardeert de BKE-scholing die docenten hebben gevolgd en is positief over de actieve en betrokken rol van de examencommissie. Het panel stelt vast dat de opleiding hard heeft gewerkt om de studenten uit het oude curriculum bij te scholen in onderzoeksvaardigheden. Voor deze studenten betekende dit een verzwarende

van de afstudeerfase. Studenten, die het nieuwe curriculum doorlopen, worden volgens het panel beter voorbereid op het verrichten van praktijkonderzoek, dan studenten uit eerdere cohorten. Het panel stelt vast dat de effecten van de grotere inzet in onderzoeksvaardigheden binnen deze hersteltermijn nog niet allemaal even goed zichtbaar (kunnen) zijn in de huidige eindwerken. Het panel ziet wel een stijgende lijn in de kwaliteit van de eindwerkstukken. Van de in totaal negentien beoordeelde werkstukken heeft het panel twee werkstukken onvoldoende bevonden met name vanwege de kwaliteit van het onderzoek. Bij de andere werkstukken is de onderzoekskwaliteit matig voldoende tot redelijk beoordeeld. De onderwerpkeuze en de beroepsmatige relevantie van de afstudeerwerken acht het panel op orde. Daarbij maakt het panel de kanttekening dat de onderwerpkeuze breed is en in de toekomst beter op de nieuwe uitstroomvarianten moet aansluiten. Gelet op de inrichting van het nieuwe curriculum, waarin onderzoeksvaardigheden een stevige verankering in het onderwijsprogramma hebben gekregen, ziet het panel voldoende basis om de kwaliteit van de eindwerkstukken door te ontwikkelen tot een goed niveau. Deze overweging heeft bijgedragen tot een voldoende beoordeling van deze standaard. Het panel adviseert de opleiding de kwaliteit van de toekomstige eindwerkstukken te laten toetsen door onafhankelijke externe deskundigen.

Inhoudsopgave

Samenvatting conclusies	3
Inleiding	9
Vooraf	11
Standaard 7 Duur	15
Standaard 8 Personeelsbeleid	17
Standaard 9 Kwaliteit van het personeel	19
Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	21
Eindoordeel over de opleiding	25
Bijlagen	27
Bijlage 1 Nieuw curriculum in hoofdlijnen	29
Bijlage 2 Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor	38
Bijlage 3 Bezoekprogramma	39
Bijlage 4 Bestudeerde documenten	40
Bijlage 5 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	41
Bijlage 6 Verklaring van volledigheid en correctheid	42

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de herbeoordeling van standaarden 7,8,9 en 16 van de bestaande voltijds- en deeltijd hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie van Stichting Hoger Onderwijs Drechtsteden in Dordrecht.

Aanleiding en proces

Tijdens de vorige visitatie in juni 2014 kwam het panel op standaard 7 (Duur van de opleiding), 8 (Personeelsbeleid), 9 (Kwaliteit van het personeel) en 16 (Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties) van het uitgebreide beoordelingskader tot het oordeel onvoldoende. Vervolgens heeft de opleiding in januari 2015 een herstelplan ingediend. Het panel heeft de opleiding per brief (23 februari 2015) laten weten zich in dit herstelplan te kunnen vinden. De NVAO heeft op 29 mei 2015 besloten de opleiding een hersteltermijn toe te kennen met aandacht voor:

- Het snel aantrekken van GZ-psychologen met een sterk onderzoeksprofiel, die inhoudelijk leiding kunnen geven aan het kernteam;
- De verdere verzwaring van het programma, zodat mede hierdoor afgestudeerden aan het vereiste hbo-bachelor niveau voldoen;
- Een helder onderscheid van c.q. de positie van de twee afstudeerrichtingen;
- De gehanteerde instroomeisen en in relatie daarmee de toen als onterecht beoordeelde toepassing van een driejarig programma voor een groep studenten;
- De omvang van het personeel;
- De maatregelen, die de opleiding op de korte termijn heeft genomen om het afstudeerniveau van de zittende groep studenten te verbeteren;
- De extra financiële middelen die structureel zijn voorzien om aan de beoogde kwaliteitsverbetering duurzaam vorm en inhoud te kunnen geven.

In deze rapportage geeft het panel zijn oordeel over de verbeteringen die inmiddels zijn gerealiseerd en de herbeoordeling van de standaarden 7, 8, 9 en 16

Werkwijze

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek aan de opleiding diverse documenten bestudeerd, waaronder de afstudeerdossiers van studenten, die tijdens de collegejaren 2014-2015 en 20-15-2016 zijn afgestudeerd. Op 29 september 2016 heeft het panel de opleiding opnieuw bezocht. Tijdens het bezoek heeft het panel gesprekken gevoerd met het opleidingsmanagement en directie, met alumni en studenten, met docenten/afstudeerbegeleiders en met leden van diverse commissies. Alle informatie heeft het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel over de standaarden 7, 8, 9 en 16 te komen. Het rapport is opgesteld conform het Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (22 november 2011) en het NQA-protocol 2016 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling.

De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel waarvan twee leden in juni 2014 de visitatie hadden uitgevoerd en in februari 2015 vertrouwen in het herstelplan hadden uitgesproken. Het panel is destijds in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de eerste visitatie en de herbeoordeling goedgekeurd door de NVAO.

Het panel dat deze herbeoordeling heeft uitgevoerd, bestond uit:

Dr. A.J.C.M Olsthoorn (voorzitter, domeindeskundige)

Dr. J.M.H.P. Timmermans (domeindeskundige)

Mevrouw Dr. A, de Wit (domeindeskundige)

Mevrouw C.M.F. Bomhof MOC, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, oktober 2016

Panelvoorzitter

Dr. A.J.C.M. Olsthoorn

Lead-auditor

C.M.F. Bomhof MOC

Vooraf

Sinds de eerste beoordeling in juni 2014 heeft de opleiding zich ingespannen om aan de aandachtspunten van het panel en de NVAO tegemoet te komen. Allereerst is er ingezet op verzwaring en vernieuwing van het onderwijsprogramma. Dat heeft geresulteerd in een nieuw onderwijsprogramma voor deeltijd en voltijd, die 240 EC beslaat (zie ook standaard 7) en de inspanningen om de kwaliteit van het afstudeerniveau te vergroten (zie standaard 16).

Vernieuwing curriculum

In 2014-2015 heeft de opleiding een nieuw curriculum voor voltijdstudenten en deeltijdstudenten ontwikkeld. Daarbij zijn de eindcompetenties opnieuw geformuleerd, gebaseerd op het landelijk vastgestelde beroepsprofiel. Van deze eindkwalificaties is een nieuwe competentiematrix afgeleid, die aan de basis van het herontwerp heeft gestaan. Op basis van deze competentiematrix is een toetsplan opgesteld (zie standaard 16).

Het nieuwe curriculum is opgebouwd volgens een leerlijnenmodel, waarbij de beroepspraktijk (de integrale leerlijn) centraal staat en de andere leerlijnen gericht op kennis (conceptuele leerlijn), vaardigheden (vaardighedenleerlijn) en inzichten en ervaringen in eigen en professioneel gedrag (PPO-leerlijn) daar omheen zijn geprogrammeerd. De verschillende leerlijnen zijn uitgewerkt in samenhangende onderwijseenheden, die ieder zijn beschreven in moduulboeken. In de verschillende moduulboeken is naast een inhoudelijke beschrijving ook een verantwoording gegeven van de studiebelasting, de bijdrage van de onderwijseenheden aan de eindcompetenties, toetsing en beoordeling.

Docenten, opleidingscommissie en de beroepenveldcommissie zijn bij dit herontwerp betrokken. Een overzicht van het nieuwe herontwerp is te vinden in bijlage 1.

Het nieuwe curriculum is in het studiejaar 2015-2016 geïmplementeerd in de propedeuse. In het studiejaar 2016-2017 volgen studenten in het tweede studiejaar het nieuwe curriculum. Het nieuwe curriculum wordt ondersteund met de herinrichting van de digitale leeromgeving. Het panel heeft kennis genomen van het ontwerp van het nieuwe curriculum en stelt vast dat deze de mogelijkheid biedt om hbo-waardige professionals op te leiden. Ook de digitale leeromgeving biedt mogelijkheden om studenten adequaat te ondersteunen bij het onderwijs. Studenten zijn daar over het algemeen tevreden over.

Upgrading en integratie onderzoek

Eén van de aandachtspunten in de visitatie van 2014 betrof de onderzoeksvaardigheden. Het panel uitte toen zijn twijfels over de kwaliteit van onderzoek bij de eindwerken en de ruimte die het onderwijsprogramma bood om onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen. De opleiding heeft zich deze kritiek ter harte genomen en heeft de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden een stevige basis gegeven in het nieuwe curriculum.

De opleiding heeft een onderzoeksvisie ontwikkeld. Studenten doen vanaf de propedeuse kennis en ervaring op met onderzoeksvaardigheden in de integrale en in de conceptuele leerlijnen. Ook in de vaardigheden leerlijn, met name bij de onderwijseenheid 'Praktisch Psychologisch Onderzoek' doen studenten tijdens de propedeuse kennis en ervaring op met onderzoeksvaardigheden.

Verder is in het voorjaar van 2015 een intensief scholingstraject gehouden voor studenten in de afstudeerfase en voor alle begeleidende docenten.

Het panel heeft met studenten gesproken die zowel het oude curriculum als het nieuwe curriculum doorlopen. Studenten uit het oude curriculum geven aan de extra onderzoeksvakken als pittig te hebben ervaren. Vooral ter voorbereiding voor het afstuderen hebben studenten extra scholing gekregen in methoden van onderzoek. Tweede jaarstudenten, die het nieuwe curriculum hebben doorlopen, vertellen vanaf het begin van de opleiding met onderzoek bezig te zijn. In het tweede blok van het eerste jaar maken bijvoorbeeld studenten kennis met methoden van onderzoek en moeten zij deze toepassen bij een onderzoek naar arbeidsdruk. Ook worden studenten geschoold in het gebruik van statistiek. Het panel stelt vast dat het onderwijs in onderzoeksmethoden aanzienlijk is verbeterd ten opzichte van 2014.

Uitstroomvarianten gewijzigd

Het panel vond in 2014 de 'oude' uitstroomvarianten counselor-coach en trainer-coach weinig onderscheidend. De NVAO onderschreef deze bevinding met de vraag om een helder onderscheid aan te brengen tussen de twee afstudeerrichtingen. De opleiding heeft in aansluiting op deze bevindingen, passend binnen het bestaande landelijk vastgestelde beroepsprofiel, drie nieuwe uitstroomvarianten ontwikkelt. Met ingang van 2018-2019 kunnen studenten afstuderen in de uitstroomvariant arbeid en organisatie, onderwijs en ontwikkeling en zorg en welzijn. Studenten kiezen voor deze uitstroomvariant in het derde jaar door een stage in een van deze beroepsdomeinen te lopen, een minor in het vierde jaar te volgen en hun afstudeeropdracht op deze keuze af te stemmen. Er zijn nieuwe onderwijsseenheden geïntroduceerd zoals E-health, Pedagogiek, Klinisch redeneren en Peercoaching.

De uitstroomvarianten zijn afgestemd met de beroepenveldcommissie. Het panel heeft met de beroepenveldcommissie gesproken en vast kunnen stellen dat de nieuwe uitstroomvarianten goed passen bij de wensen van het werkveld. Het panel vindt de definiëring van deze uitstroomvarianten helder en goed aansluiten op het toekomstige werkveld van afgestudeerde toegepaste psychologen. Het panel acht het van belang dat de nieuwe uitstroomvarianten goed geïntegreerd worden in het derde- en vierdejaars studieprogramma. De onderzoeksvaardigheden zullen in deze uitstroomvarianten ingebed moeten worden. Ook zal de onderwerpkeuze van de toekomstige eindwerken moeten aansluiten op de uitstroomvarianten.

Internationalisering

In 2014 vond het panel de aandacht voor internationalisering te beperkt. Zo maakten studenten beperkt gebruik van Engelstalige literatuur. De opleiding heeft haar visie in 2016 op internationalisering in een document beschreven en heeft het voornemen het internationaliseringsbeleid in de komende jaren vorm te geven. Daarop vooruitlopend zijn inmiddels aanpassingen in het programma aangebracht.

Zo hebben bijvoorbeeld de onderwijsseenheden Engels, evenals de onderwijsseenheden Nederlands, een steviger positie in het onderwijsprogramma gekregen. In de propedeuse worden beide talen als separate onderwijsseenheden aangeboden. Het vak Engels is ingevoerd om meer Engelstalige literatuur te ontsluiten. Sinds 2016 is de database van de American Psychological Association, met een zeer ruime variatie aan Engelstalige artikelen, voor studenten beschikbaar. In latere jaren wordt taalonderwijs geïntegreerd met overige onderwijsseenheden. In het tweede jaar bijvoorbeeld moeten studenten verplicht vijf Engelstalige wetenschappelijke artikelen lezen, analyseren en met elkaar vergelijken.

Andere vakken gericht op internationalisering zijn vakken als cultuurpsychologie en intercultureel werken. Het panel heeft gesproken met studenten over de mogelijkheden om in het buitenland stage te lopen of te studeren. Studenten zeggen daar graag gebruik van te willen maken. Het panel stelt vast dat opleiding feitelijk nog maar een beperkt aantal stappen heeft gezet op het

onderdeel internationalisering en raadt de opleiding aan deze voornemens voortvarend te implementeren.

Borging met nieuw kwaliteitsbeleid

Om de bereikte resultaten te verduurzamen heeft de opleiding een nieuw kwaliteitsbeleid geformuleerd en ingevoerd. Het panel heeft de verslagen van de opleidingscommissie bestudeerd en gesproken met de studentleden van de opleidingscommissie. De opleidingscommissie heeft een stevige positie ingenomen, stelt het panel vast. Leden van de opleidingscommissie praten mee over de ervaringen die studenten en docenten opdoen met het nieuwe curriculum en de verzwaring van het oude curriculum. Studenten stellen vast dat de opleiding sinds 2014 verzaamd en verbeterd is. Ook het onderwijs van docenten is verbeterd. De komst van een voormalig lector als onderzoeksdeskundige wordt daarbij veelvuldig genoemd. De opleiding staat open voor feedback en brengt verbeteringen aan. Verbeteringen betreffen de tijdigheid van de becijfering van opdrachten. Ook de communicatie over de roosters is verbeterd. De studenten constateren nog wel dat er (slordigheids) fouten in de moduulboeken en in de toetsen voorkomen, maar dat de opleiding hard werkt om deze te verbeteren.

Financiële middelen beschikbaar

De NVAO heeft tot slot in haar besluit om een hersteltermijn te verlenen gevraagd aandacht te besteden aan de beschikbaarheid van extra financiële middelen ten behoeve van de duurzaamheid van de verbeteringen. Het panel heeft van het opleidingsmanagement vernomen dat in de komende jaren extra financiële middelen beschikbaar zijn om de kwaliteit van de opleiding verder te optimaliseren. Gelet op de scope van deze visitatie heeft het panel verder geen aandacht aan dit onderwerp besteed.

Standaard 7 Duur

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de verbeteringen die de opleiding voor standaard 7 heeft doorgevoerd. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel voldoende.

Bevindingen

In juni 2014 heeft het visitatiepanel geconstateerd dat de omvang en de duur van het studieprogramma van zowel de voltijd- als de deeltijdopleiding Toegepaste Psychologie niet voldeed aan de eisen. Het panel verwachtte dat de opleiding deze standaard zou kunnen verbeteren mits daarvoor voldoende extra docent- en ontwikkelcapaciteit zou worden ingezet om de opleiding inhoudelijk te verstevigen en uit te breiden.

Instream Driejarige opleidingsvariant gestaakt

Een van de problemen bij de beoordeling van deze standaard was de drie-jarige opleidingsvariant, het zogenaamde Sprintprogramma; een gecomprimeerde versie van het vierjarige programma. In het besluit van de NVAO was dit een van de aandachtspunten. In het studiejaar 2014-2015 heeft de opleiding de instroom voor de driejarige opleidingsvariant beëindigd. De huidige instroomeisen zijn vastgelegd in het OER. Studenten kunnen op basis van EVC de examencommissie verzoeken om vrijstelling. Dit leidt echter niet langer tot vrijstellingen die een driejarige opleiding tot gevolg hebben. Het panel stelt dan ook vast dat de opleiding Toegepaste psychologie zowel in de voltijd- als in de deeltijdvariant een periode van vier jaar beslaat.

Herontwerp curriculum voor deeltijd- en voltijdopleiding

De opleiding heeft fors ingezet op de inhoudelijke versteviging en de verzwaring van de opleiding. In 2014-2015 is gestart met een herontwerp van het curriculum, zowel voor de voltijd- als voor de deeltijdvariant. Het nieuwe programma is verzaamd met onder meer een grotere aandacht voor onderzoeksvaardigheden en onderwijs in Nederlands en Engels.

Het panel heeft kennis genomen van het nieuwe ontwerp van de opleiding, uitgewerkt in een fijn ontwerp, waarin modules, omvang en studiebelasting samengevat staan vermeld. In totaal komt het onderwijsprogramma uit op 240 EC. Het panel heeft vastgesteld dat het nieuwe curriculum, dat met ingang van het studiejaar 2015-2016 wordt ingevoerd fors is verzaamd en aan de wettelijke eisen gesteld aan omvang en studiebelasting voldoet.

Verzwaring programma zittende studenten

Studenten, die nog op basis van het oude curriculum worden opgeleid, volgen een verzaamd programma om daarmee aan de wettelijke eisen over omvang en duur van het programma te voldoen. Daarmee sluit de opleiding aan op een van de aandachtspunten van de NVAO in de toekenning van een herstelperiode. De NVAO had daarbij aandacht gevraagd voor maatregelen om het programma te verzwaren en zittende studenten in staat te stellen het hbo-bachelorniveau te behalen.

De opleiding heeft bijvoorbeeld voor de zittende studenten extra theoretische vakken ingevoerd in combinatie met onderzoeksopdrachten.

Het panel heeft met studenten en docenten gesproken over de verzwaring van het programma in de periode sinds de visitatie van 2014. Ouderejaars studenten geven aan de verzwaring als een verbetering van het programma te zien. Het panel constateert dat de opleiding adequate stappen heeft gezet om ook de ouderejaars studenten een opleiding aan te bieden, die qua omvang en studiebelasting voldoet aan de wettelijke eisen.

Contacturen en lestijd uitgebreid

De opleiding heeft de contacttijd voor de voltijd- en de deeltijdvariant significant verhoogd (Kritische Reflectie). Het aantal lesuren op weekbasis is verhoogd en de duur van een lesuur verruimd van 40 tot 45 minuten. De lestijdverruiming is voor alle studiejaar ingevoerd in het studiejaar 2015-2016 en geldt dus ook voor de zittende studenten. Het aantal contacturen is gelijk gebleven.

Deeltijdstudenten hebben een lesdag op de opleiding, die duurt van 15.15 tot 21.45 uur.

Studiejaar	Voltijd		Deeltijd	
	oud	nieuw	Oud	nieuw
Propedeuse	12-14	20	6-8	8
Hoofd fase 2 ^e jaar	10-12	16	6-8	8
Hoofd fase 3 ^e jaar	8-10	12	6-8	8
Hoofd fase 4 ^e jaar	8-10	8	4	4

Het panel heeft met studenten gesproken over de studiebelasting naast de contacturen. De uren die studenten naast de contacturen en de uren van studiebegeleiding en tentamens besteden aan eigen studie varieert van 10 tot 15 uur in de week, met pieken die boven deze uren uit gaan rond de tentamenperiode en de afstudeerfase.

Conclusie

Het panel constateert dat de opleiding Toegepaste Psychologie zich de afgelopen twee jaar sterk heeft ingespannen om het onderwijsprogramma te vernieuwen en te verzwaren om daarbij het onderwijsprogramma zowel voor de voltijds- als de deeltijdvariant qua omvang en studiebelasting te laten voldoen aan de wettelijke eisen, die aan een hbo-bachelorprogramma worden gesteld. Het panel stelt daarbij vast dat de driejarige variant van het onderwijsprogramma sinds 2014 is gestaakt. Het bestaande curriculum is verzaagd met vakken als onderzoeksvaardigheden. Ook is het aantal contacturen uitgebreid voor het nieuwe curriculum en is de lestijd verruimd voor het oude curriculum. De uitbreiding geldt zowel voor de deeltijd als de voltijdvariant. Daarmee voldoen zowel het bestaande als het nieuwe curriculum (voltijd en deeltijd) aan de wettelijke eisen voor wat betreft omvang en studiebelasting. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel voldoende.

Standaard 8 Personeelsbeleid

De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van het personeelsbeleid. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel voldoende.

Bevindingen

In 2014 beoordeelde het panel het personeelsbeleid van de opleiding als onvoldoende. Het panel benoemde daarbij twee aandachtspunten: het professionaliseringsbeleid voor vaste medewerkers kon verbeterd worden en de opleiding bood te weinig kadering en sturing aan de freelancedocenten. In 2014 vormden freelancedocenten de helft van het docentenbestand en verzorgden zij belangrijke kernvakken. Het panel verwachtte dat de opleiding in staat zou zijn om de aansturing en de afstemming met de freelancedocenten te verbeteren. Sinds de visitatie van 2014 heeft het personeelsbeleid van de opleiding Toegepaste Psychologie veel aandacht gekregen. De basis daarvan is het Personeelsbeleid van HBO-Drechtsteden. Op opleidingsniveau is het personeelsbeleid uitgewerkt in drie speerpunten: borgen van benodigde omvang en expertise van het docententeam, stimuleren en faciliteren van professionele ontwikkeling en stimuleren en faciliteren van teamontwikkeling. De omvang, expertise van het docententeam en de facilitering van de professionele ontwikkeling komen in standaard 9 aan bod.

Professionalisering

Professionalisering van het docententeam heeft een structurele en systematische vorm gekregen op individueel niveau en op teamniveau. Professionalisering is onderwerp van de gesprekscyclus van individuele docenten. Docenten hebben een assessment ondergaan en krijgen op maat een coachings- en professionaliseringstraject aangeboden, bijvoorbeeld op didactische vaardigheden. Ook is er afscheid genomen van een aantal docenten.

Het panel heeft met studenten gesproken over de kwaliteit van de docenten. Studenten geven aan dat de docenten over het algemeen over goede onderwijskundige en inhoudelijke kwaliteiten beschikken. Daar waar studenten kritiek hadden op didactische kwaliteiten van docenten, zijn docenten merkbaar bijgeschoold. Verder zijn de studenten heel blij met de laagdrempeligheid van docenten. Studenten voelen zich individueel goed begeleid.

Eigenaarschap van alle docenten voor opleiding vergroot

Speerpunt van het ingezette personeelsbeleid was de ontwikkeling van het docententeam tot een team dat zich eigenaar voelt en aanspreekbaar is op de opleiding als geheel. In de Kritische Reflectie schrijft de opleiding dat de ontwikkeling van het nieuwe curriculum daarbij een belangrijke rol heeft gespeeld. Vaste docenten en freelance docenten hebben zich bezig gehouden met de ontwikkeling van de blauwdruk (grof ontwerp) van het curriculum, het fijn ontwerp van het curriculum en de afzonderlijke onderwijseenheden, waarmee het eigenaarschap van het programma is geborgd. Bij de wekelijkse ontwerpessies voor het nieuwe curriculum zijn zowel vaste docenten als freelance docenten betrokken. Docenten met de benodigde expertise zijn verantwoordelijk gesteld voor de ontwikkeling van specifieke onderwijseenheden. De uiteindelijke invulling van de onderwijseenheden is door intercollegiale consultatie tot stand gekomen.

Het panel heeft kennisgemaakt met een enthousiast en op elkaar betrokken team van docenten. De werkdruk is weliswaar hoog, maar de onderlinge samenwerking maakt de druk goed te

hanteren, zeggen docenten. Het team is gegroeid in samenhang, geven docenten aan. Er is veel ruimte voor overleg en professionalisering.

Expliciete aandacht voor freelancedocenten

Freelancedocenten worden als volwaardig teamlid beschouwd. Zij nemen deel aan teamoverleg worden op basis van hun expertise ingezet bij onderwijsontwikkeling en nemen deel aan teamdagen. Freelance docenten voeren net als hun vaste docentcollega's periodiek voortgangsgesprekken met de directie. Op dit moment zijn er vijf freelancedocenten aan de opleiding verbonden.

Het panel constateert dat de opleiding meer aandacht schenkt aan de aansturing en de samenhang met freelancedocenten.

Conclusie

Het panel constateert dat de opleiding Toegepaste Psychologie het inzetten van het personeelsbeleid sterk heeft verbeterd. De resultaten daarvan zijn zichtbaar in de kwaliteit en de samenhang van het team. Er is meer aandacht voor professionalisering en de aansturing van freelance docenten is versterkt. Studenten geven aan verbetering te zien in de kwaliteit van het docententeam. Het panel komt op basis van deze overwegingen tot het oordeel voldoende voor wat betreft de doelmatigheid van het personeelsbeleid.

Standaard 9 Kwaliteit van het personeel

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.
--

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel wat betreft de kwaliteit van het personeel. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel voldoende.

Bevindingen

In 2014 vond het panel de kwaliteit van het personeel niet toereikend genoeg om de rol van drager van de opleiding op zich te nemen. Het team was er niet op toegerust om taken van onderzoeksdocenten en afstudeerbegeleiders te vervullen. Het panel vond het cruciaal om de het personeel te versterken en uit te breiden met bij voorkeur GZ-psychologen met een onderzoeksprofiel. In het besluit van de NVAO om een herstelperiode toe te kennen, noemt de NVAO het snel aantrekken van GZ-psychologen, die leiding kunnen geven aan het team.

Nieuwe docenten aangetrokken

Als eerste is er gewerkt aan de omvang en expertise van het docententeam. Sinds het visitatiebezoek van 2014 heeft het team een aantal wisselingen ondergaan. Het aantal vaste docenten is toegenomen. Het aantal studenten is in die tussenliggende periode daarbij gegroeid van 146 voltijd naar 237 voltijd. Het panel vindt het van belang dat de omvang van het docentencorps verder groeit, nu het aantal studenten sterk toeneemt en adviseert het opleidingsmanagement de docent-studentratio goed te bewaken.

Sinds de visitatie zijn twaalf nieuwe docenten in het team aangesteld. Het is de opleiding niet gelukt om op korte termijn om na de vorige visitatie meerdere GZ-psychologen in vaste dienst te nemen. Wel heeft de opleiding een GZ-psycholoog in loondienst aangesteld en vier GZ-psychologen bereid gevonden om als freelancer deel uit te maken van de flexibele pool van medewerkers. De opleiding is er ook in geslaagd om een gepromoveerde docent met recente onderzoekservaring aan te trekken. Daarnaast heeft de opleiding een aantal nieuw docenten aangesteld, die over psychologische expertise en over verbinding met de beroepspraktijk beschikken.

Het team bestaat thans uit negentien docenten, waarvan acht in vaste dienst, vier in tijdelijke dienst en zeven freelancers. Twaalf docenten (63 procent) hebben een opleiding op Masterniveau, waarvan een docent is gepromoveerd. De overige zeven docenten beschikken over een opleiding op bachelorniveau.

Het panel stelt vast dat de opleiding er in geslaagd is om kwaliteit toe te voegen aan het docententeam, vooral wat betreft de verbinding met de beroepspraktijk. Het panel betreurt het dat het niet gelukt is om twee GZ-psychologen aan te trekken met onderzoeksexpertise. De oplossing die nu gekozen is met een GZ-psycholoog in loondienst en een pool met freelancers is aan de maat. Toch adviseert het panel de opleiding de pogingen daartoe voort te zetten. Het panel is enthousiast over de komst van een gepromoveerde docent met onderzoeksexpertise. Het panel vindt het noodzakelijk dat er meer onderzoeksbekwame docenten op master niveau worden aangesteld, om het groeiend aantal studenten onderzoeksvaardigheden bij te brengen en adequaat te begeleiden bij hun afstudeeropdracht, zeker nu de eisen die aan onderzoek worden gesteld zijn verhoogd (zie ook standaard 16). Het

panel adviseert dan ook de opleiding het aantal masteropgeleide docenten met onderzoekservaring uit te breiden.

Professionalisering

Alle docenten hebben een ontwikkelassessment doorlopen, op basis waarvan individuele professionele ontwikkelplannen zijn opgesteld. Ook is er afscheid genomen van een aantal docenten.

Nieuwe docenten krijgen een pedagogisch didactische scholing. De opleiding heeft verder twee professionaliseringsactiviteiten op teamniveau georganiseerd voor zowel vaste docenten als freelancedocenten. Als eerste zijn er acht sessies georganiseerd gericht op de kwaliteit van afstuderen. Ook zijn er vier sessies gehouden in het kader van de BKE-cursus. Alle docenten zijn BKE-gecertificeerd. Verder wordt elke onderwijsperiode een teamdag georganiseerd in het teken van onderwijs- en toetsontwikkeling.

Studenten geven aan dat de kwaliteit van de docenten sterk verbeterd is. Het panel onderschrijft dat en stelt vast dat de professionalisering van het team meer aandacht heeft gekregen, sinds de vorige visitatie.

Conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding zich heeft ingespannen om de kwaliteit van het docententeam te vergroten. Het panel vindt dat de opleiding daar voor een deel in is geslaagd. Het aantal docenten dat een band met de beroepspraktijk heeft is uitgebreid. Wel ziet het panel nog ruimte om de formatie met een gezondheidspsycholoog uit te breiden. Het panel stelt vast dat de opleiding met de komst van een gepromoveerde docent, meer onderzoeksexpertise in huis heeft gehaald. Op het gebied van professionalisering heeft de opleiding stappen gezet, stelt het panel vast. Docenten worden bijgeschoold op didactische en toetsvaardigheden. Het panel is daar positief over. Aandachtspunt is de omvang van het team. Het panel stelt vast dat deze weliswaar is gegroeid in vergelijking met 2013-2014, maar dat de omvang van het team verder moet groeien nu het aantal studenten zich zo sterk ontwikkelt. Het panel adviseert de docent-student ratio goed in het oog te houden.

Ook vindt het panel het van groot belang om de onderzoeksexpertise van het team nog verder uit te breiden, zodat studenten op een adequate wijze kunnen worden opgeleid in onderzoeksvaardigheden en goed kunnen worden begeleid bij hun afstudeeropdracht.

Op grond van deze bevindingen, beoordeelt het panel de kwaliteit van het personeel als voldoende.

Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de verbeteringen die de opleiding voor standaard 16 heeft doorgevoerd. De inhoud van dit hoofdstuk sluit aan bij het hoofdstuk over toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties uit het visitatierapport van juli 2014. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel voldoende.

Bevindingen

Toetsing

Bij de visitatie van 2014 was het panel positief over de kwaliteit van toetsing. Het toetsbeleid werd als geschikt beoordeeld. Naar mening van het panel bood de opleiding een variatie aan passende toetsvormen. De beoordeling was adequaat georganiseerd.

Sinds de visitatie van 2014 is het proces van 'toetsen en beoordelen' van HBO Drechtsteden geëvalueerd en verder verbeterd. Alle docenten van HBO Drechtsteden hebben de BKE- cursus gevolgd. Er is een nieuw toetsbeleid ontwikkeld, waarin een handreiking is opgesteld voor de constructie van toetsen, een checklist voor collegiale screening, een handreiking voor de beoordeling van toetsen, formats voor toetsmatrijzen en een toetsprotocol voor schriftelijke toetsen. Het instituut CITO heeft in het voorjaar van 2016 een onderzoek gedaan naar de kwaliteit van toetsing. De daarbij gesignaleerde verbeterpunten zijn door de opleiding opgepakt. Verdere verbeteringen binnen Toegepaste Psychologie zijn de versterkte positie van de examencommissie, het toetsplan verbonden aan de competentiematrix en de toetsdossiers per onderwijseenheid (zie ook standaard 7). De toetsdossiers bestaan uit een toetsmatrijs, twee toetsen en bijbehorende antwoordmodellen.

Examencommissie

Het panel heeft de examencommissie gesproken over de kwaliteit van toetsing. De examencommissie is nauw betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe toetsen voor het nieuwe curriculum. De commissie legt daarbij het accent op feedforward: de kwaliteit van toetsing dient geborgd te zijn door het opstellen van toetsmatrijzen en het vooraf inzien van toetsen. De examencommissie vervult een actieve rol in het borgen van de kwaliteit van het afstudeerwerken, door steekproeven te nemen.

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over een betrokken en kritische Examencommissie, die een scherp oog houdt op de kwaliteit van toetsing en afstudeerwerken.

Herdefinitie eindniveau

De opleiding heeft op basis van het landelijk beroepsprofiel van de hbo-bachelor Toegepaste Psycholoog de eindcompetenties opnieuw geformuleerd. Naast de tien generieke hbo-competenties staan vier specifieke competenties centraal die van het bovengenoemde landelijk beroepsprofiel zijn afgeleid: (1) beoordelen van gedrag, (2) beïnvloeden van gedrag, (3) (praktijkgericht) onderzoeken (van gedrag) en (4) professioneel werken (volgens de ethische normen van het NIP).

Deze eindcompetenties gelden voor het nieuwe curriculum. Studenten, die het oude curriculum doorlopen, moeten aantonen te voldoen aan de eindkwalificaties die bij de visitatie van 2014 voldoende zijn bevonden.

Het gaat daarbij om competenties op het gebied van startend professional, lid van de organisatie, uitvoerend werker en onderzoeker.

Afstudeerders tonen de eindkwalificaties aan in het werkveld verslag dat zij in jaar 4, in het blok methoden van onderzoek II (vierde jaar) en in het afstudeerwerk.

Afstudeerfase

In het oude curriculum neemt de afstudeerfase 20 EC in beslag. In het nieuwe curriculum is dit verhoogd naar 30 EC.

De opleiding heeft in de afgelopen twee jaar veel inspanningen gedaan om het afstudeerproces te verbeteren. De opleiding heeft zich daarin laten bijstaan door externe deskundigen. De in 2015 aangestelde docent onderzoeksvaardigheden heeft de afstudeerfase verder doorontwikkeld.

Studenten mogen pas aan de afstudeerfase beginnen als zij aan een aantal voorwaarden voldoen. De voorwaarden zijn vastgelegd in de Afstudeerhandleiding. Een van de voorwaarden behelst het voldoende afronden van de module methoden van onderzoek (I) in het derde jaar.

Het afstudeerproces kende in het jaar 2015-2016 de volgende fases:

- Het afsluiten van een afstudeerovereenkomst, waarin het vraagstuk op geschiktheid wordt getoetst. De afstudeerbegeleider keurt het onderwerp goed.
- Het opstellen van een plan van aanpak met een beschrijving van het praktijkprobleem, een voorlopige probleemstelling en een eerste opzet voor het literatuuronderzoek, plus de planning.
- Dan volgt het onderzoek. De afstudeerhandleiding geeft een weergave van de eisen die aan het verslag worden gesteld.
- Nadat studenten het verslag indienen en het verslag is goedgekeurd, volgt een mondelinge verdediging.

Aan het begin van het afstudeertraject wijst de coördinator een afstudeerbegeleider en twee beoordelaars voor het eindwerkstuk aan. Begeleiding en beoordeling zijn van elkaar gescheiden. De beoordeling vindt plaats aan de hand van een criteriumlijst. Het panel stelt vast dat de beoordelaars weliswaar de criteria volgen bij de beoordeling, maar niet van een schriftelijke motivatie voorzien.

Het panel heeft kennisgenomen van het afstudeerproces en vindt deze in grote lijnen adequaat vormgegeven. Het panel wijst er op dat het goed doorlopen van het afstudeerproces niet alleen om kwaliteit van de student vraagt maar ook afhankelijk is van de kwaliteit van de afstudeerbegeleiders(zie ook standaard 9).

Realisatie eindwerkstukken

Bij de vorige beoordeling constateerde het panel dat een fors aantal studenten over onvoldoende kennis beschikte om de onderzoeksopdrachten in de eindwerkstukken tot een goed einde te brengen. De opleiding heeft zoals blijkt uit dit rapport zich stevig ingespannen om zittende studenten en nieuwe studenten van extra kennis op het gebied van onderzoek te voorzien. Het panel heeft zich bij het beoordelen van de eindwerkstukken gerealiseerd dat de effecten daarvan binnen de hersteltermijn nog lang niet in alle werkstukken zichtbaar kunnen zijn.

Het panel heeft in eerste instantie vijftien werkstukken bestudeerd, waarvan twaalf van voltijdsstudenten en drie van deeltijdsstudenten. Het panel heeft daarop nog eens vier werkstukken opgevraagd om zich een breder beeld van het niveau van afstuderen te vormen. Het

panel heeft vervolgens de kwaliteit van de eindwerkstukken in een afzonderlijk gesprek met examinatoren besproken.

Het panel stelt vast dat de kwaliteit van de eindwerkstukken een stijgende lijn vertoont in vergelijking met de afstudeerwerken uit 2013-2014. De eerste effecten van de scholing in onderzoek worden zichtbaar. Toch is de onderzoekskwaliteit van een aantal werkstukken matig te noemen. Bij andere werkstukken kwamen de nieuw verworven onderzoeksvaardigheden beter uit de verf. Uiteindelijk beoordeelde het panel twee werkstukken als onvoldoende.

Over het algemeen vindt het panel dat het doorlopen van de onderzoekscyclus sterker en consistent kan worden uitgewerkt en beschreven. Het panel ziet verder verbeteringsmogelijkheden door in de afstudeerwerken meer aandacht te besteden aan de onderbouwing van aannames en onderzoeksmethodes en een verdere reflectie op de gehanteerde methodologie en de behaalde resultaten. Ook zijn taalkundige verbeteringen en verbetering in het gebruik van bronvermeldingen mogelijk.

Het panel vindt de onderwerpkeuze van de eindwerken breed en vindt dat deze zeker in de toekomst meer op de uitstroomvarianten moet worden toegespitst.

De opleiding erkent de kritische kanttekeningen van het panel over de gehanteerde onderzoeksmethodologie. De huidige afstudeerwerken zijn geschreven door studenten die het oude curriculum hebben doorlopen en daardoor minder zijn geschoold in onderzoeksvaardigheden dan studenten die het nieuwe curriculum doorlopen. De oudere jaarstudenten hebben extra scholing gekregen in onderzoek of hebben een extra literatuuronderzoek moeten doen als aanvulling op hun praktijkonderzoek, om daarmee aan het hbo-niveau te voldoen. Ook de begeleiders van de afstudeerders hebben zich moeten bijscholen. De alumni die het panel gesproken heeft, geven aan de afstudeerfase als een zware periode te hebben ervaren. Velen hebben kunnen afstuderen in tweede instantie, nadat een eerder afstudeerwerk was afgekeurd. Het panel ziet dat de opleiding zich heeft ingespannen om het afstudeerniveau te verhogen en zich daarin nog verder verbetert.

Nieuwe studenten worden beter opgeleid in het formuleren van heldere onderzoeksvragen en het onderbouwen en kritisch reflecteren op onderzoeksmethodes. Het panel verwacht dan ook dat het niveau van de eindwerken wat betreft de onderzoeksmethodologie in de komende jaren sterk zal groeien. Het panel adviseert de opleiding om kwaliteit van de toekomstige eindwerkstukken te laten toetsen door onafhankelijke externe deskundigen.

Toekomstig functioneren alumni

Het panel heeft gesproken met alumni en de beroepenveldcommissie van de opleiding Toegepaste Psychologie. De beroepenveldcommissie is tevreden over het niveau van de afgestudeerden. Afgestudeerden beschikken over veel kennis, zegt de commissie. Ook de alumni zijn tevreden over de kennis die zij op de opleiding hebben opgedaan

Conclusie

Het panel constateert dat de opleiding over een adequaat systeem van toetsing beschikt. Docenten zijn geschoold in toetsing en beoordeling dankzij het doorlopen van de BKE-trainingen. De examencommissie is betrokken en kritisch over het systeem van toetsing en draagt zo bij aan de kwaliteit.

De kwaliteit van de eindwerkstukken is in ontwikkeling. Zichtbaar is dat de opleiding studenten van het oude curriculum extra scholing biedt in onderzoeksvaardigheden om daarmee de kwaliteit van het onderzoek in de eindwerkstukken te verbeteren. De onderzoekskwaliteit is echter nog bij veel werkstukken van deze cohorten studenten van een matig niveau. Bij twee van de negentien bestudeerde eindwerken beoordeelde het panel de kwaliteit als onvoldoende. Gelet op de inrichting van het nieuwe curriculum, waarin onderzoeksvaardigheden een stevige

verankering in het onderwijsprogramma hebben gekregen, ziet het panel echter voldoende basis om de kwaliteit van de eindwerkstukken door te ontwikkelen naar een hoger niveau. Deze overweging heeft in belangrijke mate meegespeeld in een positieve beoordeling van deze standaard. Het panel adviseert de opleiding om kwaliteit van de toekomstige eindwerkstukken te laten toetsen door onafhankelijke externe deskundigen. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel voldoende.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel voltijd	Oordeel deeltijd
Standaard 7 Duur van de opleiding	Voldoende	Voldoende
Standaard 8 Personeelsbeleid	Voldoende	Voldoende
Standaard 9 Kwaliteit van het personeel	Voldoende	Voldoende
Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde Eindkwalificaties	Voldoende	Voldoende

Weging en conclusie

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO.

Het visitatiepanel heeft na bestudering van de documenten en het voeren van de gesprekken de standaarden die onvoldoende zijn beoordeeld in de visitatie van 2014 bij deze herbeoordeling als voldoende beoordeeld.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bachelor opleiding Toegepaste Psychologie van HBO-Drechtsteden als voldoende.

Bijlagen

Bijlage 1 Nieuw curriculum in hoofdlijnen

Jaar 1 - Propedeuse									
	Vakken								
Periode 1 - ME	Conceptuele leerlijn (kennis)	EC' s	Integrale leerlijn (opdrachten)	EC' s	Vaardigheden leerlijn	EC' s	PPO - leerlijn	EC' s	TO T EC's
Doel:	1.1 Inleiding in de Psychologie	2	1.1 Arbeidsmarktorientati e	1	1.1 Gesprekstechnieke n	2	1.1 PPO	1	
	1.1 Persoonlijheidsleer 1	2			1.1 Praktisch Psychologisch Onderzoek	1			
	1.1 Psychologisch onderzoek	2			1.1 Nederlands	1			
	1.1 Psychologie van het leren	2			1.1 Engels	1			
		8		1		5	0	1	15
Periode 2 - HEALTH	Conceptuele leerlijn (kennis)	EC' s	Integrale leerlijn (opdrachten)	EC' s	Vaardigheden leerlijn	EC' s	PPO - leerlijn	EC' s	
	1. 2 Inleiding in de Psychologie 2	2	1.2 Beroepsopdracht p2	2	1.2 Gesprekstechnieke n	2	1.2 PPO	1	
	1.2 Inleiding methoden van onderzoek	1			1.2 Gedragsobservaties	2			
	1.2 E-Health	1			1.2 Methodisch	2			

					werken				
					1.2 Nederlands	1			
					1.2 Engels	1			
		4		2		8		1	15
Periode 3 - WORK	Conceptuele leerlijn (kennis)	EC' s	Integrale leerlijn (opdrachten)	EC' s	Vaardigheden leerlijn	EC' s	PPO - leerlijn	EC' s	
	1.3 Arbeidpsychologie	3	1.3 Oriëntatie Beroepspraktijk	1,5	1.3 Gesprekstechnieken	2	1.3 PPO	1	
	1.3 Organisatiepsychologie	2	1.3 Beroepsopdracht p3	3	1.3 Nederlands	1	1.3 Intervisie	0,5	
					1.3 Engels	1			
		5		4,5		4		1,5	15
Periode 4 - COMMUNITY	Conceptuele leerlijn (kennis)	EC' s	Integrale leerlijn (opdrachten)	EC' s	Vaardigheden leerlijn	EC' s	PPO - leerlijn	EC' s	
	1.4 Sociologie	2	1.4 Oriëntatie Beroepspraktijk	1,5	1.4 Gesprekstechnieken	2	1.4 PPO	1	
	1.4 Cultuurpsychologie	2	1.4 Beroepsopdracht p4	4	1.4 Nederlands	1	1.4 Intervisie	0,5	
					1.4 Engels	1			

		4		5,5		4		1,5	15
--	--	---	--	-----	--	---	--	-----	-----------

Vakken								
Conceptuele leerlijn (kennis)	EC's	Integrale leerlijn (opdrachten)	EC's	Vaardigheden leerlijn	EC's	PPO - leerlijn	EC's	
2.1 Persoonlijksleer 2	2	2.1 Stage	6	2.1 Coaching 1	1	2.1 PPO	0,5	
2.1 Klinisch 1	2			2.1 Loopbaanbegeleiding (personal branding)	1	2.1 Intervisie	0,5	
2.1 Ontwikkelingspsychologie	2			2.1 Nederlands individuele begeleiding				
				2.1 Engels Individuele begeleiding				
	6		6		2		1	15
Conceptuele leerlijn (kennis)	EC's	Integrale leerlijn (opdrachten)	EC's	Vaardigheden leerlijn	EC's	PPO - leerlijn	EC's	
2.2 Ontwikkelingspathologie / Pathologie	2	2.2 Beroepsodracht p6	2	2.2 Training 1	1	2.2 PPO	0,5	
2.2 Klinisch 2	3	2.2 Stage	6	2.2 Nederlands individuele begeleiding		2.2 Intervisie	0,5	
				2.2 Engels Individuele begeleiding				
	5		8		1		1	15
Conceptuele leerlijn (kennis)	EC's	Integrale leerlijn (opdrachten)	EC's	Vaardigheden leerlijn	EC's	PPO - leerlijn	EC's	
2.3 Adviseren	2	2.3 Stage	6	2.3 Presentatietechnieken	1	2.3 PPO	0,5	

2.3 Methoden van Onderzoek I	2			2.3 Nederlands individuele begeleiding		2.3 Intervisie	0,5	
2.3 Sociale Psychologie	3			2.3 Engels Individuele begeleiding				
	7		6		1		1	15
Conceptuele leerlijn (kennis)	EC's	Integrale leerlijn (opdrachten)	EC's	Vaardigheden leerlijn	EC's	PPO - leerlijn	EC's	
2.4 Pedagogiek	2	2.4 Stage	6	2.4 Psychosociale hulpverlening (incl. Methodisch werken 2)	2	2.4 PPO	0,5	
2.4 Marketing & Communicatie	2			2.4 Groepsdynamica	2	2.4 Intervisie	0,5	
				2.4 Nederlands individuele begeleiding				
				2.4 Engels Individuele begeleiding				
	4		6		4		1	15

Vakken								
Conceptuele leerlijn (kennis)	EC's	Integrale leerlijn (opdrachten)	EC's	Vaardigheden leerlijn	EC's	PPO - leerlijn	EC's	
3.1 Methoden van Onderzoek II	2	Beroepsopdracht p9	4	3.1 Training 2	1	3.1 PPO	1	
3.1 Beleid	2			3.1 Coaching 2	1			
3.1 Organisatieverandering & ik	2			3.1 Conflicthantering	1			
				3.1 Loopbaanbegeleiding	1			
				3.1 <i>Nederlands individuele begeleiding</i>				
				3.1 <i>Engels Individuele begeleiding</i>				
	6		4		4		1	15
Conceptuele leerlijn (kennis)	EC's	Integrale leerlijn (opdrachten)	EC's	Vaardigheden leerlijn	EC's	PPO - leerlijn	EC's	
3.2 Gerontologie	2	Beroepsopdracht p10 (E-coaching)	4	3.2 Klinisch redeneren	1	3.2 PPO	1	
3.2 Biologische Psychologie	2			3.2 Peercoaching	1			
3.2 Klinisch 3	2			3.2 Psychologische gespreksvoering	2			
				3.2 <i>Nederlands individuele</i>				

				<i>begeleiding</i>				
				<i>3.2 Engels Individuele begeleiding</i>				
	6		4		4		1	15
Conceptuele leerlijn (kennis)	EC's	Integrale leerlijn (opdrachten)	EC's	Vaardigheden leerlijn	EC's	PPO - leerlijn	EC's	
3.3 Beroepsethiek	2	3.3 Stage	12			3.3 PPO	0,5	
						3.3 Intervisie	0,5	
	2		12		0		1	15
Conceptuele leerlijn (kennis)	EC's	Integrale leerlijn (opdrachten)	EC's	Vaardigheden leerlijn	EC's	PPO - leerlijn	EC's	
Transities in arbeid, onderwijs en zorg & welzijn	2	3.4 Stage	12			3.4 PPO	0,5	

						3.4 Intervisie	0,5	
	2		12		0		1	15

Jaar 4 - Afstudeer fase									
	Vakken								
Periode 13 - ME	Conceptuele leerlijn (kennis)	E C' s	Integrale leerlijn (opdrachten)	E C' s	Vaardigheden leerlijn	E C' s	PPO - leerlijn	E C' s	
	MINOR 12.5 EC (Arbeid & Organisatie, Onderwijs & Ontwikkeling, Zorg & Welzijn) + VOORBEREIDEN AFSTUDEREN 2.5 EC								15
Periode 14 - HEALTH		E C' s	Integrale leerlijn (opdrachten)	E C' s	Vaardigheden leerlijn	E C' s	PPO - leerlijn	E C' s	
	MINOR 12.5 EC (Arbeid & Organisatie, Onderwijs & Ontwikkeling, Zorg & Welzijn) + VOORBEREIDEN AFSTUDEREN 2.5 EC								15
Periode 15 - WORK	Conceptuele leerlijn (kennis)	E C' s	Integrale leerlijn (opdrachten)	E C' s	Vaardigheden leerlijn	E C' s	PPO - leerlijn	E C' s	
	Afstuderen 15 EC								15
Periode 16 - COMUNITY	Conceptuele leerlijn (kennis)	E C' s	Integrale leerlijn (opdrachten)	E C' s	Vaardigheden leerlijn	E C' s	PPO - leerlijn	E C' s	
	Afstuderen 15 EC								15

Bijlage 2 Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor

Overzicht panelleden

Naam (inclusief titulatuur)	Rol (voorzitter / lid / studentlid)	Domeindeskundige (ja / nee)
1. De heer dr. A.C.J.M. Olsthoorn	Voorzitter	Ja
2. De heer dr. J.M.H.P. Timmermans	Lid	Ja
3. Mevrouw dr. A de Wit	Lid	Ja

Secretaris/coördinator

Naam (inclusief titulatuur)	Gecertificeerd d.d.	E-mailadres
Mevrouw C.M.F. Bomhof MOC	27 maart 2013	bomhof@nqa.nl

Bijlage 3 Bezoekprogramma

Tijdstip	Thema	Deelnemers
08.45-09.00	Ontvangst panel	Panel Directie HBO Drechtsteden
09.00-09.30	Presentatie (stand van zaken, achtergrond van in gang gezette veranderingen)	Harrie van Beek, Sjoerd Wiersma, Hilda Verhoog, Rien Bakker
09.30-10.45	Materiaalbestudering en voorbereiding	Panel
10.45-11.15	Examinatoren afstuderen	Hilda Verhoog, Ruud van den Berg, Arno Rademaker
11.30-12.30	Gesprek studenten	Tony van den Bosch (vt jr 1), Yrla Jacobs (vt jr2), Anja van Putten (vt jr2), Bryan Konijnenburg (vt jr3), Mirjana Krstevska (dt jr3), Desiree de Bus (vt jr4), Michel Plaisir (vt jr4)
12.30-13.00	Gesprek alumni	Naomi Bakker, Margreet Breur
13.00-13.45	Overleg + lunch	Panel
13.45-14.45	Gesprek docenten en examinatoren	Fanny Luykx, Liliana Urru, Ruud van den Berg, Ad Bogers, Sander Boogaard, Arno Rademaker, Steef Strietman
14.45-15.30	Gesprek opleidingsmanagement	Hilda Verhoog, Sjoerd Wiersma, Harrie van Beek
15.45-16.30	Gesprek borging	Carolien ten Brinke (BVC), Ron Kwakernaak (BVC), Sander Danse (BVC), Ruud van den Berg (ExC), Rob Pranger (ExC), Cock Raaymakers (ExC), Bart Hoffmann (OC), Jarno Biesebroek (OC),
16.30-17.15	Beoordelingsoverleg panel	Panel
17.15-17.30	Laatste gesprek opleidingsmanagement en terugkoppeling bevindingen	Panel, opleidingsmanagement, team

Bijlage 4 Bestudeerde documenten

- Kritische Reflectie, juli 2016
- Herstelplan januari 2015
- Besluit NVAO over herbeoordeling 2014
- Studiegids 2016-2017
- Blauwdruk nieuw curriculum 2015
- Fijnontwerp nieuw curriculum 2015
- Afstudeerhandleiding 2014-2015
- Afstudeerhandeling 2015-2016
- Afstudeerhandeling 2016-2017
- OER 2016-2017 oud curriculum
- OER 2016-2017 nieuw curriculum
- Notities competenties en leerdoelen 2015
- Notitie Taalbeleid HBO Drechtsteden
- Modulboek lintstage relevante werkervaring, 2015
- Kwaliteitszorg HBO Drechtsteden, 2015
- Notitie Internationalisering HBO Drechtsteden
- Notitie onderzoek, 2016
- Onderwijsvisie HBO Drechtsteden
- Opdracht ontwikkelassessment HBO Drechtsteden
- Procesaudit Cito, 2016
- Stagehandleidingen, derde jaar en vierde jaar 2016-2017
- Toetsbeleid HBO Drechtsteden
- Toetsplan HBO Drechtsteden
- Verslagen examencommissie, beroepenveldcommissie en opleidingscommissie

Bijlage 5 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Studentnummers:

99006129
99000742
99012771
99018626
99019551
99012772
88090280
99014877
99024749
99018625
99018812
99024737
99018603
99024658
99000184
99091604
99000534
99024747
99024736

Bijlage 6 Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Bladnummer 3

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Herbeoordeling Toegepaste Psychologie

Instelling: Stichting Hoger Onderwijs Da Vinci

Visitatiedatum:

Ondergetekende: *M.M. van Beek*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: *Directeur HBO Doelkwaliteit o.b.*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening: *[Handwritten signature]*

Datum: *05/09/2016*